

travelbook

Budapeszt i Balaton

Bezdroża

Mistrzowska **ERGO**
ochrona **HESTIA**
#

Autor: Monika Chojnacka, Waldemar Kugler (uzupełnienia)

Redaktor prowadzący: Paweł Sondej

Redakcja: Urszula Czerwińska

Korekta: Barbara Faron

Redakcja techniczna i skład: Sabina Binek

Opracowanie kartograficzne: Magdalena Krocak

Źródło danych kartograficznych: OpenStreetMap contributors;

www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Projekt okładki: Ewa Jarocka; materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą iStockphoto LP.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autorzy oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autorzy oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bebut3>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie III

ISBN: 978-83-283-4544-7

Copyright: Helion, 2018

• Kup książkę• Poleć książkę• Oceń książkę	• Księgarnia internetowa• Lubię to!• Nasza społeczność

Spis treści

ATRAKCJE BUDAPESZTU _____ 8

INFORMACJE PRAKTYCZNE _____ 13

PRZED WYJAZDEM _____ 15

Wybór czasu podróży _____ 15

Źródła informacji _____ 15

Formalności _____ 17

DOJAZD _____ 19

Samolotem _____ 19

Samochodem _____ 19

Pociągiem _____ 20

Autobusem _____ 21

NA MIEJSCU _____ 22

Komunikacja _____ 22

Noclegi _____ 24

► PAMIĄTKI Z BUDAPESZTU _____ 26

WYŻYWIENIE _____ 30

INFORMATOR A-Z _____ 32

INFORMACJE KRAJOZNAWCZE _____ 37

KRAJOZNAWCZE ABC _____ 39

HISTORIA _____ 40

SPOŁECZEŃSTWO _____ 46

Wizytówka Węgier _____ 48

KULTURA I SZTUKA _____ 52

Architektura _____ 52

Literatura _____ 58

Kino _____ 60

ZWIEDZANIE BUDAPESZTU	61
BUDAŃSKA STARÓWKA I ZAMEK KRÓLEWSKI	63
Most Łańcuchowy i plac Adama Clarka	64
Plac Defilad i ulica Tárnok	65
Plac Trójcy Świętej	65
Plac Andrása Hessa	69
Plac Bramy Wiedeńskiej	71
Ulice Fortuna i Parlamentarna	71
Plac św. Jana Kapistrana	72
Ulica Pańska i plac św. Jerzego	73
Zamek Królewski	75
Tabán	79
NADDUNAJSKIE KORSO, GÓRA GELLÉRTA I PESZT	83
Plac Vörösmartyego	83
Naddunajskie korso	84
Góra Gellérta	87
Peszteńskie śródmieście	89
ALEJA ANDRÁSSYEGO I LASEK MIEJSKI	96
Aleja Andrásyego	97
Plac Bohaterów	104
Lasek Miejski	105
NAJPIĘKNIEJSZE BUDOWLE PESZTU	111
Plac Lajosa Kossutha	111
Plac Wolności i Bazylika św. Stefana	117
DZIELNICA ŻYDOWSKA	122
Wielka Synagoga i Muzeum Żydowskie	122
W kwartale ortodoksów	126
Synagoga na ulicy Rumbacha	127
VÍZIVÁROS, ÓBUDA, AQUINCUM	128
Wzdłuż ulicy Fő	128
Óbuda	133
Aquincum	138
WYSPA ŚW. MAŁGORZATY	141
BUDAPESZT INACZEJ	144
Kolejki i jaskinie	144
Kąpieliska	146
Tropicarium	151

ZAKOLE DUNAJU _____ 155

ESZTERGOM _____ 156

SZENTENDRE _____ 161

VÁC _____ 164

WYSZEHRAD _____ 166

WOKÓŁ BALATONU _____ 169

BALATON _____ 171

BALATONFÜRED _____ 174

PÓŁWYSEP TIHANY _____ 177

KESZTHELY _____ 182

HÉVÍZ _____ 186

INDEKS _____ 188

Atrakcje Budapesztu

Muzeum Rzemiosła Artystycznego

Najpiękniejszy budynek Budapesztu, świetnie reprezentujący węgierską secesję; spacer po salach muzeum jest niezapomnianym przeżyciem.

Pałac Greshama

Przepiękny budynek, który służy dziś jako hotel, jedna z najbardziej monumentalnych budowli Pesztu.

Kościół Macieja

Kościół koronacyjny, który niegdyś został zamieniony na meczet. Z zewnątrz ośniewająco jasny, w środku zachwycająco ciemny, na każdym wywiera ogromne wrażenie. ✓

Parlament

Jedna z najbardziej imponujących neogotyckich budowli Budapesztu zachwyca rozwiązaniami architektonicznymi oraz precyzją detali. ▲

Centralna Hala Targowa

Z uwagi na swoją architekturę ciągle zdobywa nagrody w konkursach architektonicznych na całym świecie, poza tym nie ma w Budapeszcie barwniejszego miejsca do robienia zakupów.

Pomnik Milenium

Monumentalna budowla, stojąca na największym placu stolicy – placu Bohaterów. Wywołuje wrażenie nie tylko na przyjeźdźnych, ale i na mieszkańcach Budapesztu.

Kup książkę

Poleć książkę

MUZEA I GALERIE

Muzeum Historii Wojen

Dla wszystkich zainteresowanych historią wojen, które przetoczyły się przez terytorium Węgier.

Muzeum Kolejki Podziemnej

Najstarsze w Europie kontynentalnej metro to atrakcja dla każdego.

Muzeum Sztuk Pięknych

Największa poza Hiszpanią kolekcja dzieł El Greca to tylko jedna z atrakcji galerii – aby zobaczyć zbiory kilkupiętrowego muzeum, trzeba poświęcić co najmniej parę godzin.

Muzeum Aquincum

Ruiny rzymskiego obozu są dzisiaj niedocenianą atrakcją – warto zobaczyć, jak było rozwinięte społeczeństwo w czasach rzymskich.

Węgierska Galeria Narodowa

Galeria rodzimego, węgierskiego malarstwa i rzeźby to gratka dla tych miłośników sztuki, którzy szukają nowych wrażeń.

Muzeum Poczty

Znajduje się w jednym z mieszkań przy alei Andrássyego, zadziwia eksponatami oraz sposobem opowiadania ich historii.

Muzeum Historii i Religii Żydowskiej

Historia Żydów jest historią Europy, tak więc wizyta w tym muzeum to ważny punkt na turystycznej mapie zwiedzania Budapesztu.

Kup książkę

Poleć książkę

MIEJSCA, KTÓRE TRZEBA ZOBACZYĆ

Kąpielisko Széchenyiego

To największe kąpielisko termalne w Europie jest wyjątkowo dogodnie położone w budapesztańskim Lasku Miejskim.

Dom Terroru

Mimo że wzbudza kontrowersje, jest odwiedzany przez rzesze turystów, a to już stanowi wystarczającą zachętę, by pójść w ich ślady.

Góra Gellérta

Wygrywa wszystkie rankingi w konkursie na najładniejszą panoramę Budapesztu.

Kup książkę

Poleć książkę

Wzgórze Zamkowe z kościołem Macieja i Pałacem Królewskim

To tu krzyżują się losy węgierskich bohaterów historycznych, a przeszłość spotyka się z teraźniejszością.

Kościół w skale

Zasługuje na uwagę nie tylko z racji swojego położenia, ale także za sprawą polskiego ołtarza, który Polaków nieraz wzrusza do łez.

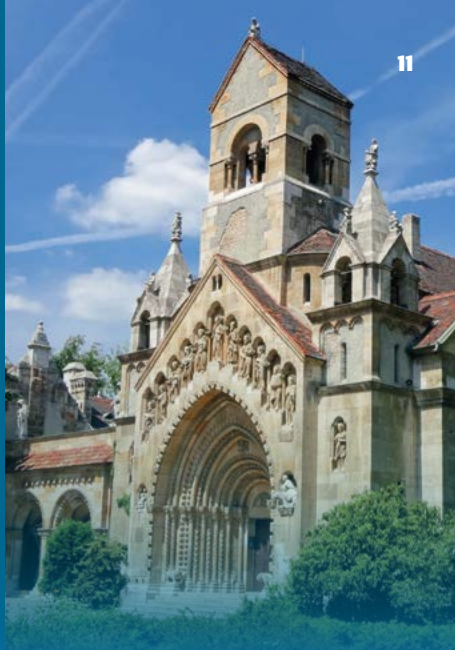
Zamek Vajdahunyad

Powstały początkowo z tektury i drewna, teraz po ponad 100 latach istnienia dalej cieszy swoim widokiem i zadziwia niepowtarzalną kompilacją stylów architektonicznych.

Plac Bohaterów

Plac kojarzący się nie tylko z pomnikiem Milenium, ale także z Muzeum Sztuk Pięknych, którego zbiory zachwycają.

Kup książkę

Poleć książkę

Informacje praktyczne

Kup książkę

Poleć książkę

Przed wyjazdem

WYBÓR CZASU PODRÓŻY

Wyjazd do Budapesztu można polecić niezależnie od pory roku, gdyż zawsze znajdziemy tu coś interesującego. Węgierski klimat jest znacznie łagodniejszy od naszego: więcej tu słońca i znacznie częściej nad głowami rozpościera się wielki błękit. Za najlepsze pory uznaje się wiosnę i wczesną jesień. Roczna amplituda temperatury bywa spora i dlatego lato może dla niektórych okazać się zbyt męczące.

15 marca (*március 15*) obchodzona jest rocznica wybuchu rewolucji w Peszcie w 1848 r., która zapoczątkowała węgierską Wiosnę Ludów. Centralne uroczystości mają miejsce w Budapeszcie, jednak lokalne obchody odbywają się w całym kraju. Wszędzie Węgrzy z tą samą dumą przyczepiają sobie do piersi trójkolorowe kokardy w narodowych barwach. Po tym dniu w wielu miastach przychodzi czas na *Tavaszi Fesztivál*, czyli **Festiwal Wiosenny**, oferujący m.in. pierwsze w roku pokazy artystyczne pod gołym niebem.

W maju otwierana jest większość działających sezonowo muzeów, pensjonatów i kempingów, a godziny pracy czynnych przez cały rok zabytkowych obiektów ulegają wydłużeniu. Ważną datą jest **20 sierpnia** (*augusztus 20*) – dzień, w którym przypada święto narodowe w dniu św. Stefana (*Szent István napja*). W Budapeszcie podczas uroczystej procesji obnoszona jest wówczas największa węgierska relikwia – prawica św. Stefana. Święto ma podniosły charakter, ale obok oficjalnych uroczystości państwowych i religijnych w wielu miejscach

odbywają się jarmarki (najsłynniejszy w Hortobágy), pokazy rzemiosła artystycznego (największy na zamku w Budzie) i koncerty pod gołym niebem.

Po 20 sierpnia zamykane są pierwsze kempingi, plaże i sezonowe kąpielska, a ceny idą w dół. To także najlepszy okres dla miłośników wina, którzy we wrześniu mogą jeździć od miasta do miasta na barwne święta winobrania (*szüret*), połączone z winnymi korowodami, wyborami „królowej wina” i niezliczonymi degustacjami trunku.

W grudniu przychodzi czas na gwiazdkowe kiermasze. Najsłynniejszy odbywa się na **placu Vörösmartyego** w Budapeszcie. Turyści, którzy zechcą spędzić sylwestra (*Szilveszter*) w Budapeszcie, by właśnie tu przywitać Nowy Rok (*Újév*), jednego mogą być pewni: tej nocy Budapeszt będzie bawić się do białego rana.

Zima to czas karnawału (*farsang*): zarówno uroczystych przyjęć w rodzaju barokowego balu w Győr, jak i rubasznych ludowych zapustów.

ŹRÓDŁA INFORMACJI

Nie ma większych problemów w Polsce z dostępnością do informacji na temat Budapesztu. W księgarniach, empikach czy sklepach podróżnika znaleźć można mnóstwo publikacji – map, przewodników, rozmówek czy albumów związanych ze stolicą Węgier. Strony internetowe, założone przez podróżników czy po prostu miłośników Budapesztu, w sposób ciekawy i wiarygodny opisują kulturę, kuchnię, życie codzienne, zabytki i inne przydatne

◀ Budapeszt najlepiej zwiedzać wiosną oraz wczesną jesienią

Kup książkę

Poleć książkę

Pamiętki z Budapesztu

W Budapeszcie praktycznie w każdym miejscu chętniej odwiedzanym przez turystów znajdziemy co najmniej kilka lub kilkanaście straganów oferujących souvenir. Przeważają wśród nich koszulki, kubeczki, breloczki czy torebeczki – w znakomitej większości ozdobione obrazkiem któregoś z głównych zabytków miasta. Czasami warto zaszaleć i przywieźć w prezencie bardziej oryginalny wyrób, który na długo będzie nam przypominał wyjazd do Budapesztu czy urlop spędzony nad Balatonem.

Węgierskie specjały – pierwszym skojarzeniem większości osób zapytanych o węgierską kuchnię będzie zapewne **czerwona papryka** (*paprika*) i tej mamy tu rzeczywiście pełne bogactwo: słodką (*édes, édesnemes*) i ostrą (*csipős, erős*), kaloczańską (*kalocsa*) i segedyńską (*szegedi*), sproszkowaną (*dardlt*), w postaci pasty (np. *Erős Pista*) i strączków zasuszonych na nitce. Najtańszą kupimy w zwykłym opakowaniu w każdym sklepie spożywczym, pakowaną w ozdobny „ludowy” woreczek czy zamkniętą w porcelanowym naczyniu – na straganach i w halach targowych.

Miłośnikom **marynat** (*savanyúság*) możemy przywieźć którąś z licznych odmian papryki właśnie w takiej postaci. Nietrudno tu o oryginalny, pikantny słoiczek, w którym pływają **nadziewane marynowane papryczki** (polecamy np. okrągłą i bardzo ostrą *cseresznye paprika*).

Smak **salami** z pewnością będzie nam przypominał po powrocie do domu podróż po Węgrzech. Tradycyjnymi producentami

tej szlachetnej wędliny są Pick i Herz, a jej najtrwalszym typem – *téliszalámi*. Jeśli ktoś nie lubi salami, będzie może wolał zawieźć do domu wykwitną kielbasę z **Gyuli** (*gyulai kolbász*). Wędliny z Gyuli uważane są za najlepsze na Węgrzech i cieszą się ogromną renomą na całym świecie. Receptura, według której są produkowane, pozostaje prawdopodobnie jedną z najściślej strzeżonych tajemnic handlowych, co sprawia, że wyroby węgierskie pozostają naprawdę unikalne.

Jeżeli chcemy kupić coś naprawdę ekskluzywnego, to warto zdecydować się na dość drogie **gęsie wątróbki**. Sprzedawane w wielu miejscach miasta, zamknięte w charakterystycznych, czarnych puszkach, stały się prawdziwym rarytasem i atrakcyjnym

▼ Czerwona papryka – jeden z symboli kuchni węgierskiej

▲ Mangalica

towarem eksportowym. Bardzo często na opakowaniach umieszcza się parafrazę słynnej inskrypcji widniejącej na butelkach tokaja: król dań, danie królów.

Należy również wspomnieć o wyjątkowych **wyrobach wieprzowych** powstałych z jedynej na świecie, stanowiącej ewenement na skalę światową węgierskiej rasy świń – mangalicy. Zwierzę to charakteryzuje się pięknym owłosieniem i krótkim, kręconym futrem. **Mangalica** zaczęła być hodowana dopiero w XIX w., a powstała ze skrzyżowania świni zwyczajnej z serbską sviną Sumadia. Obecnie gatunek ten jest zagrożony wyginięciem, dlatego też mięso z tego zwierzęcia jest wyjątkowo drogie.

Pakowany w 5-dekagramowe opakowania słonawy i niezwykle aromatyczny *pálpusztai sajt* może okazać się znakomitą podarkiem dla miłośnika ostrych, oryginalnych **serów**. Trzeba jednak uważać z przewozem tego produktu, gdyż jego aromat jest bardzo intensywny...

Alkohole – wybór jest naprawdę spory. Oczywiście przede wszystkim **wino**: złocisty **tokaj** czy wytrawne *egri bikavér*. Tyle będą zapewne znali i kojarzyli nasi domownicy, warto ich jednak zaskoczyć nowym i nieznanym gatunkiem w rodzaju niezmiernie

▼ Tokaj to dobry pomysł na prezent

Kup książkę

Poleć książkę

WIZYTÓWKA WĘGIER

Prymat Budapesztu nad innymi miastami węgierskimi jest niezachwiany niemal w każdej dziedzinie życia.

Nawet ze spadającą od ponad 10 lat liczbą mieszkańców, węgierska stolica jest wciąż przeszło dziesięciokrotnie większa od drugiego w kolejności miasta, Debreczyna. Na dodatek, wobec ujemnego przyrostu naturalnego w całym kraju – liczba mieszkańców stolicy, proporcjonalnie do reszty kraju, stale się zwiększa i wynosi aż 19,8%. Oznacza to, że co piąty Węgier mieszka w stolicy. Stąd zdanie, które często się tutaj słyszy: *Węgry dzielą się na Budapeszt i resztę.*

Dzisiejsza sytuacja to w dużej mierze wynik okrojenia państwa o 2/3 po I wojnie światowej. Na mocy układu w Trianon Węgry musiały się pogodzić z utratą kilku znaczących miast na obrzeżach kraju. Warto

wspomnieć o Bratysławie, Koszycach czy Klużu. Po Trianon stolica „nowych Węgier” stała się nieproporcjonalnie wielkim miastem. Już w 1920 r. zamieszkiwało ją 15,5% populacji Węgier, a w 1941 r. – 18,3%.

Do wszystkich rzeczywistych przewag Budapesztu można dodać tę symboliczną: węgierska stolica jest jednocześnie „węgierskim Piemontem”. Tak się bowiem złożyło na Węgrzech, że od początku XIX w. wszystkie znaczące wydarzenia i przewroty polityczne inicjowane były w Peszcie lub w późniejszym Budapeszcie: rok 1848, 1918–19, 1956, a ostatnio także demonstracje w latach 1988–89.

Po okresie komunistycznym Budapeszt wydawał się zaniedbany i zacofany. Nowe władze postawiły sobie za zadanie przywrócenie stolicy dawnej rangi, jaką miało w „złotym okresie”, czyli na przełomie XIX i XX w. Ten czas największego rozkwitu, gdy w związku

Węgry a Unia Europejska

„My, Węgrzy, nie chcemy więcej takiej Europy, w której wolność jest ograniczana, a nie realizowana. Nie chcemy więcej takiej Europy, w której silniejszy nadużywa władzy, w której naruszana jest suwerenność narodów i w której tylko mniejszy musi szanować większego. Po czterdziestu latach przeżytych za żelazną kurtyną mamy dosyć dyktatów” – takie słowa głosiła wydana przez Węgry rezolucja przedstawiona na forum Unii Europejskiej. Te kilka zdań najlepiej przedstawia dzisiejszy stosunek Węgrów do Wspólnoty Europejskiej. Kryzys mocno dał się we znaki Węgrom. Większość mieszkańców kraju jest rozczarowana polityką europejską oraz biurokracją UE. Uważają, że ingerencja struktur europejskich w wewnętrzne sprawy Węgier jest zbyt duża. Podobnie uważa rząd węgierski,

co chwilę prowokując swoją polityką władze w Brukseli. Co czwarty Węgier jednak twierdzi, że głośny sprzeciw na arenie europejskiej opłaca się Węgrom. Po kilkuletnich problemach związanych z utrzymaniem stabilności forinta oraz zmniejszeniem długu publicznego udaje się wychodzić na prostą państwowym finansom. Oznacza to jednak, że z przyjęciem euro Węgrzy będą musieli poczekać jeszcze kilka lat, co zresztą nie spędza im snu z powiek. Stosunek do wspólnotowej waluty określić można jako – delikatnie mówiąc – oziębły. Realna data wprowadzenia euro na Węgrzech to nie wcześniej niż rok 2021, oczywiście jeżeli uda się spełnić ciągle nieosiągalne dla Węgrów dwa warunki: wysokość stóp procentowych oraz obowiązkowe członkostwo w ERM II (mechanizm kursów walutowych).

Kup książkę

Poleć książkę

Budańska Starówka i Zamek Królewski

TRASA 1

MOST ŁĄCZUCHOWY I PLAC ADAMA
CLARKA – PLAC DEFILAD – PLAC I POMNIK
TRÓJCY ŚWIĘTEJ – KOŚCIÓŁ MACIEJA –
BASZTA RYBACKA – HOTEL HILTON – ULICA
MIHÁLYA TÁNCSECSA – BRAMA WIEDENSKA
– ULICE FORTUNA I PARLAMENTARNA
– WIEŻA MARII MAGDALENY – ULICA
PAŃSKA – KAWIARNIA RUSZWURM – ZAMEK
KRÓLEWSKI – DZIELNICA TABÁN

Budapeszt, będący jednym z najstarszych i zarazem najmłodszych miast Europy, ciągle zaskakuje. W zachwyt wprowadza jego uroda.

zadziwiają jego mieszkańcy, a także atrakcje, które oferuje. Każdy odnajdzie tu coś dla siebie – miłośnicy flory i fauny: tropicarium, zoo, Wyspę Małgorzaty i Lasek Miejski, amatorzy zwiedzania: ponad 50 placówek muzealnych, poczynwszy od Muzeum Poczty, a skończywszy na Muzeum Sztuk Pięknych. Miasto jest przychylne także tym, którzy cenią aktywny tryb życia: obok pokrytej bieżnią tartanową Wyspy św. Małgorzaty biegań kilometry ścieżek rowerowych (w tym również międzynarodowych).

Co więcej, okoliczne Wzgórza Budańskie oferują szlaki turystyczne o różnym stopniu trudności, w samym mieście do dyspozycji turystów jest ponad dwadzieścia kąpielisk termalnych i basenów, a wciąż rozwijające się dzielnice są wyposażone w wielkie hale sportowo-rekreacyjne oraz siłownie i studia fitness.

Pierwsza trasa prowadzi na znajdującą się po budańskie stronie i okoloną murami obronnymi **Górę Zamkową**. Składa się z trzech części. Pierwszy etap to pętla po Starym Mieście, gdzie warto zobaczyć sławny kościół Macieja, bajkową Basztę Rybacką oraz najstarsze zachowane w mieście kamienice. Dalej trasa prowadzi do Zamku Królewskiego i mieszczących się w nim muzeów, a w końcowym odcinku biegnie przez leżącą u podnóża Góry Zamkowej dzielnicę Tabán, gdzie zachowało się kilka pozostałości po zburzonym w latach 30. XX w. ubogim, acz tętniącym życiem przedmieściu. Atutem trasy są liczne punkty widokowe, które pozwalają rozkoszować się panoramą Pesztu ze słynnym gmachem Parlamentu na pierwszym planie.

w 1838 r. Tablica ta (mieszcząca się koło bramy domu nr 15) uświadomi nam rozmiar szkód wyrządzonych wówczas w mieście przez wodę. Napis w cyrylicy jest pamiątką po zamieszkujących dzielnicę Serbach. Takich tablic, którymi mieszkańcy miasta upamiętnili niesławną powódź, jest jeszcze kilka po peszteńskiej stronie.

Jeśli chodzi o parafię na Tabánie, to zachował się dokument świadczący, że kościół stał tu już za Arpadów. Bezpośrednim poprzednikiem świątyni był jednak turecki *dżami*, na którego miejscu powstała. Obecna fasada, ołtarz i ambona pochodzą z XIX w.

W kościele umieszczono rzeźbę Tabańskiego Chrystusa. Jest to kopia XII-wiecznej figury, której oryginał znajduje się na Zamku Królewskim.

Za biegnącą koło kościoła Attila körút rozciąga się parkowa część Tabánu. Tu wśród drzew kryje się **kąpielisko Rác** (Rác fürdő) – jedna z czterech term zachowanych z czasów otomańskich. Rác uznaje się za najbardziej kameralną łaźnię. Jej ozdobą jest zwieńczony piękną kopułą ośmiokątny basen, wybudowany przez Turków. Swoją nazwę zawdzięcza terminowi, którym Węgrzy określali Serbów. Od jakiegoś czasu łaźnia jest poddawana

▼ Most Elżbiety na tle panoramy miasta

Kup książkę

Poleć książkę

generalnemu remontowi i miejmy nadzieję, że już niebawem zostanie ponownie otwarta.

Od kościoła należy się skierować ku **mostowi Elżbiety** (Erzsébet-híd) – ukochanej żony Franciszka Józefa. Oryginalny most, wybudowany w latach 1897–1903, miał konstrukcję łańcuchową. Jego łuk liczył sobie 290 m i był najdłuższy na świecie. Podczas odbudowy po II wojnie światowej oceniono, że powrót do secesyjnej formy byłby nazbyt kosztowny. Tak na początku lat 60. powstał nowoczesny most o konstrukcji kablowej, który szybko awansował do rangi jednej z wizytówek miasta. Kierując się ku niemu, przechodzi

się koło majestatycznego **pomnika królowej Elżbiety**. Składane tu pęki świeżych kwiatów świadczą o wciąż żywym kulcie Sissi.

Ścieżka za pomnikiem prowadzi na most, którym przy dobrej pogodzie bardzo przyjemnie przechodzi się na peszteńską stronę. Na moście znajduje się przystanek autobusów jadących w głąb Budy. Natomiast aby dojść do przystanku w stronę Pesztu, trzeba kierować się ku kąpielisku Rác i, nie dochodząc do niego, przejść przez Hegyalja út. Przystanek autobusowy zlokalizowany jest przy samych pasach. Stąd też można zacząć wspinaczkę na Górę Gellérta.

Naddunajskie korso, Góra Gellérta i Peszt

TRASA 2

PLAC VÖRÖSMARTYEGO – NADDUNAJSKIE KORSO – PLAC I POMNIK PETÓFIEGO – KOŚCIÓŁ ŚRÓDMIEJSKI – MOST ELŻBIETY – GÓRA I POMNIK GELLÉRTA – CYTADELA I POMNIK WOLNOŚCI – KOŚCIÓŁ W SKALE – HOTEL I KĄPIELISKO GELLÉRTA – MOST WOLNOŚCI – CENTRALNA HALA TARGOWA – CERKIEW SERBSKA – KOŚCIÓŁ UNIWERSYTECKI – PLAC I KOŚCIÓŁ FRANCISZKANÓW – ULICA VÁCI

Trasa ta zapoznaje z dalszą częścią wpisanego na Listę UNESCO dunajskiego nabrzeża Budy i Pesztu. Ma kształt pętli, której początek i koniec stanowi plac Vörösmartyego. Pierwsza część trasy to spacer po peszteńskim korso, następnie przejście na budańską stronę i wspinaczka na Górę Gellérta, wreszcie powrót do Pesztu i wędrowka uliczkami tamtejszego śródmieścia.

Tym, którzy nie mają czasu na pokonanie całej trasy, poleca się wspinaczkę na Górę Gellérta. Roztaczającą się z niej panoramę miasta można uznać za jedną z piękniejszych w Europie

PLAC VÖRÖSMARTYEGO

Wyłączony z ruchu kołowego ★ **plac Mihálya Vörösmartyego** jest dziś sercem peszteńskiego śródmieścia, którego pełne kawiarni i restauracji okolice przyciągają zarówno turystów, jak i co bardziej majątnych budapeszteńczyków. Zaledwie kilkuminutowy spacer dzieli go od ważnego węzła

komunikacyjnego, jakim jest plac Deáka. Można nań też dojechać zabytkową żółtą linią metra, która właśnie tutaj ma swą początkową stację.

Nie zawsze jednak plac ten był sercem miasta – przez wieki leżał nawet tuż poza obrębem murów miejskich Pesztu. Sytuacja zmieniła się dopiero w XIX w. wraz z postępującą urbanizacją okolic. Chyba żaden inny plac w mieście nie zmieniał tak często swej nazwy. Historię wielokrotnych zmian przedstawia za pomocą płaskorzeźb stojący po wschodniej stronie placu ozdobny słup ogłoszeniowy.

Ostatnią i obowiązującą już 85 lat nazwę zawdzięcza plac wzniesionemu tu w 1908 r. okazałemu **pomnikowi Mihálya Vörösmartyego**, węgierskiego wieszczu, twórcy *Wezwania* – drugiej po hymnie pieśni narodowej Węgrów. Kompozycja pomnika jest bardzo czytelna – skupione wokół poety postacie symbolizują węgierskie społeczeństwo, połączone pierwszymi słowami *Wezwania* wyrzniętymi na pomniku: „Swej ojczyzny niezłomnie, wierny Madziarze, strzeż...”. Monument zbudowano z kararyjskiego marmuru, który w sezonie zimowym trzeba chronić przed ostrym powietrzem. Na szczęście obecnie nie służy już temu szpetne okrycie ze słomy i płótna, tylko folia lub napelniany ciepłym powietrzem plastikowy balon. Mimo to z podziwianiem walorów artystycznych dzieła trzeba poczekać do wiosny.

Przy wschodniej pierzei placu wznosi się **dom towarowy Luxus**. W czasach komunistycznego niedostatku cieszył się opinią najlepiej zaopatrzonego sklepu w mieście.

nieprzerwanie od 1862 r. **Kőzponti Anti-kvárium** pod nr. 15 (www.kozpontiantikvarium.hu), sąsiadujący z nim muzyczny Zenei Antikvárium (nr 17) oraz mieszczący się pod nr. 35 Honterus (www.honterus.hu), gdzie można nabyć rzadkie mapy i sztychy.

Za zabudowaniami uniwersyteckimi i ulicą Sándora Bródyego, widać klasycystyczną fasadę **Węgierskiego Muzeum Narodowego** ⓘ **Magyar Nemzeti Múzeum**, Múzeum krt. 14–16; www.mnm.hu; wstęp: wt.–nd. 10.00–18.00; bilet normalny 1600 Ft, ulgowy 800 Ft. Jego początki sięgają 1802 r., kiedy to hr. Ferenc Széchenyi przekazał państwu swą bibliotekę oraz kolekcję dzieł sztuki. Sam budynek został jednak wzniesiony dopiero w latach 1837–47 i jest powszechnie uznawany za dzieło życia Mihály Pollacka. Najbardziej reprezentacyjną częścią gmachu jest wsparty na ośmiu kolumnach korynckich główny portyk, do którego prowadzi wielkie, szerokie schody. Kompozycja

rzeźbiarska na tympanonie przedstawia Panonię w otoczeniu Nauki, Sztuki, Historii i Sławy. Jest to dzieło Włocha, Raffaella Montiego, stworzone na podstawie projektu Pollacka. W holu głównym witają zwiedzających freski znanych artystów: Károlya Lotza i Móra Thana. Przed wejściem do muzeum stoi pomnik wielkiego XIX-wiecznego poety, Jánosa Aranya, dłuta Alajosa Stróbla.

Kolekcja muzealna obejmuje zarówno dzieje basenu karpackiego, począwszy od czasów prehistorycznych, jak i historię Węgrów. Do najpiękniejszych i najcenniejszych eksponatów można z pewnością zaliczyć złotego scytyjskiego jelenia z VI w. p.n.e., węgierski płaszcz koronacyjny, XI-wieczną bizantyjską koronę Konstantyna IX Monomacha i XIII-wieczną koronę funeralną, znaną z Wyspy św. Małgorzaty. Po wyjściu z muzeum należy skierować się w lewo. Po 2–3 minutach dochodzi się na Kálvin tér. Uwagę przyciąga tu zwłaszcza

▼ Muzeum Rzemiosła Artystycznego

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

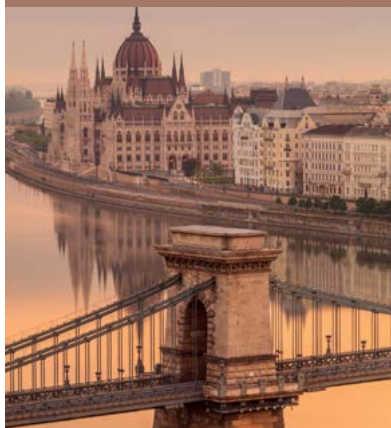
<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

Helion SA

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Budapeszt i Balaton

to z pewnością jedna z najpiękniejszych stolic Europy. Turyści przybywają tu dla monumentalnej architektury i ciekawych muzeów, dla uroku naddunajskich krajobrazów, dla kąpeli w gorących źródłach. Nawet krótki pobyt w tej niepowtarzalnej stolicy-zdroju to okazja skosztowania potraw powszechnie cenionej węgierskiej kuchni i delektowania się tokajem. A chcąc odetchnąć od atmosfery wielkiego miasta, najlepiej udać się nad nieodległy Balaton, malownicze jezioro, które nie bez powodu jest nazywane „węgierskim morzem”.

Majestatyczny **Dunaj**

Królewska Buda

Wielkomiejski **Pesz**t

Mosty i metro

Dzielnica **żydowska**

Kąpieliska termalne

Księgarnia internetowa:
<http://bezdzoza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdzoza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane
• <http://bezdzoza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdzoza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdzoza@bezdzoza.pl
<http://bezdzoza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:

ebookpoint^{PL}

ISBN 978-83-283-4544-7

Cena 26,90 zł